

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ, főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hírlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Jelentékeny átcsoportulás készül Bukarest politikai életében

Lupu új pártot alapít — A liberálisok közelednek Maniucék felé

Bukaresti tudósítás nyomán tegnap foglalkozott az Estilap a nemzeti parasztpártnak azzal a válságával, amelyet dr. Lupu-nak, az egykori parasztpárt temperamentosos vezérének (aki a fuzionált nemzeti parasztpártban leszorult a vezető pozícióról) magatartása idézett elő. Beavalt körök véleménye szerint dr. Lupunak ez az akciója ezidő szerint.

a legkiemelkedőbb politikai esemény.

Dr. Lupu — mint a helyzetet ismerősök mondják — nem akar tovább a párt kebelében vértakozó állásponton maradni és

végleg elhagyja a nemzeti parasztpártot.

Másféle magatartásnak nem is volna értelme, mert hiszen dr. Lupu elhatározásának alapvető indokait éppen a párt politikai orientációiban kell keresni, amikkel dr. Lupu nem ért egyet és ilyen atmoszférában tovább nem maradhat.

Erre vonatkozó felfogását bőven kifejti dr. Lupu abban a memorandumban, amelyet ma ád Maniu Gyulának, a nemzeti parasztpárt vezérének; e memorandum néhány pontját fel is olvassa dr. Lupu azon a banketten, amelyet holnap rendeznek azok a politikusok, akik dr. Lupu nézetét osztják.

Dr. Lupu úgy véli, hogy

a nemzeti parasztpárt vezetőinek merevsége miatt, arra a sorsra van kárhoztatva, hogy befolyás nélkül való csoport legyen, amelynek minden akciója hatástalan marad.

Ezért dr. Lupu úgy gondolja, hogy ő visszanyerte akciószabadságát.

Hogy mi Lupunak a jövő terve? Ezt majd csak akkor állapítja meg, ha látta, milyen visszhangja kelt akciójának a párt soraiban, miután már ő kilépett. A holnapi bankett után már fogja tudni, mit tegyen, noha könnyen meglehet (írja a Cuvantul), hogy „a bankett köz-

lékeny atmoszférájában” sokan lesznek mellette, akik aztán másnap, józan fővel ellenkező megfontolásra fognak jutni. Ha dr. Lupu úgy fogja látni, hogy a hozzácsatlakozók elegendően vannak ahhoz, hogy belőlük új pártot alakítsanak, akkor

meg is szervezi ezt az új pártot,

amelynek neve parasztpárt lesz.

Akárhogy is lesz, dr. Lupu a nemzeti parasztpártból való kivonulása után

nem iratkozik be a liberális pártba.

Ugyanakkor a liberális párt a nemzeti parasztpárt felé igyekszik közeledni. Senki előtt sem titok, hogy a liberális párt legelső vezértárfiai az utóbbi időben sűrűn tanácskoztak a nemzeti parasztpárt ama fiatalabb tagjaival, akik a nyár óta erősen szimpatizálnak a liberálisokkal.

Igy Inculet, volt besszarábiai miniszter, liberális korifeus, ezzel a komoly javaslattal állt elő:

épen itt volna az idő arra, hogy Ionel Bratianu és Maniu Gyula összeüljenek tanácskozásra.

Inculet csak azt kívánja, hogy a megbeszélés kezdeményezése Maniu Gyulától induljon ki. Maniu Gyula, amikor erről tudomást szerzett, kijelentette, hogy

eleve visszautasítja a megbeszélés lehetőségét, mert bizonyos kérdésekben homlokegyenest ellenkezik véleménye a Bratianuéval.

Ha Bratianu enged, akkor Maniu hajlandó tanácskozni vele, de kívánja, hogy a kezdeményezés a liberálisoktól induljon ki.

Új hadjárat kezdődik a lakásfronton

Októberben ki lehet lakoltatni mindenkit?

Az „Adeverul” írja: A lakástörvény tervezete jelenleg a minisztertanács előtt van. Mielőtt megvilágítanók, milyen stádiumban van ma a kérdés, rá kell hogy mutassunk arra az egész sor változtatásra, amit a legutóbbi időben Cudalbu miniszter törvénytervezetén eszközöltek. Így felvették a tervezetbe azt, hogy a háziurnak joga van felmutatni mindenféle aktát, amelyvel bizonyíthatja bérlelőjének valódi jövedelmét.

A bérösszeg kvótáját az 1916 évi bér 19, illetve 20, 21, 23 és 25-szörösében állapította meg a tervezet előkészítő bizottság. Az állam az 1916. évi bér 30-szorosát is fogja fizetni.

A legsúlyosabb azonban a törvényben az a rendelkezés, amely hathónapos türelmi időt ad azoknak a bérlelőknek, akik nem állami tisztviselők és jövedelmük 400 000 lej alatt van. Ennélfogva, ha a parlament jóváhagyja ezt a szakaszt, akkor október 23-án minden ilyen kategóriájú bérlelőnek ki kell költözni lakásából.

Bevették a törvénytervezetbe azt is, hogy minden háziur, aki most más házban bérlő, azonnal beköltözhessen saját házába. Joga van kilakoltatni bérlelőjét még akkor is, ha ez állami tisztviselő, nyúlász stb.

A kilakoltatási eljárásra nézve a bizottság úgy állapodott meg,

hogy ezt a törvényszéki elnök rendeletével a felek egyszerű megidézése által fogják eszközölni. Egyébként a miniszterelnök már átvizsgálta a tervezetet, mely

e hét folyamán valószínűleg a törvényhozó tanács elé kerül.

Cudalbu igazságügyi miniszter február végén nyújtja be a törvényjavaslatot.

Husz város viz alatt

A délkaliforniai vihar borzalmas pusztításai

Sanfranciskóból jelenük, hogy a délkaliforniai vihar — az eddigi megállapítások szerint — többmillió károkat okozott.

A viharral együtt árvíz is pusztított, amely husz várost borított el.

Az árvíz pusztításai szinte leírhatatlanok. A vasúti közlekedés az árvízszinttel teljesen megszünt.

Amahol 18 olajtank, amely a legdrágább keleti illóolajokat tartalmazta, beomlott és most messze vidéken uszik a hőmpolygó ár szennyes hullámain a milliárdokat érő drága olaj.

A mentési munkák jórészt hydroplánokról folyik. A lakásából kiöntött lakosság éhínség előtt áll.

Minck megy Bukarestbe Cachin francia kommunista képviselő

Egyes lapok azt a hírt közölték, hogy Marcel Cachin, a francia kommunista képviselő elindult Párisból Bukarestbe.

Ebből az alkalomból a „Vittorul” azt írta, hogy Cachint nem kellene beengedni az országba; precedensképpen hivatkozott a lap arra, hogy legutóbb Anglia sem adott beutazási engedélyt Cachinnak.

Mint most a „Cuvantul” írja, a belügyminisztérium

megadta Cachinnak a beutazási engedélyt,

mert Cachint szabályszerűen megidézték, mint a védelem tanuját. Boris Stefanov dobordzsai bolgár kommunista vezér pörében, amelyet e hó 22-én tárgyalnak.

A szent és sérthetetlen Nő

Chaplin válik feleségétől. Más-
sal is megtörtént. Pláne Holly-
woodban, ahol direkt szenzációból
hagyják el egymást alig összemel-
gedett ifjú párok, házasságuk
magva szintén a szenzáció volt.
Egy ilyen válási botrány vagy nő-
sülési szándék mindig bevált trükk
és alkalmas arra, hogy ideig-óráig
felszínen tartja szereplők neveit.
A művészi hírnevet mindig öreg-
bíti az ilyesmi, ha nem is gloriá-
kálja. Reklámból nemcsak háza-
sodtak és váltak, váltak és újra-
nősültek a film világában, de sze-
gény Max Linder például legalább
félannyiszor halt meg, mint Lenin,
— természetesen a világsajtóban
— amíg aztán csakugyan önkéze-
vel vetett véget agyonreklámozott
és agyonhajszolt életének.

Soha szerkesztőségben nagyobb
bizalmatlanság nem fogadott táv-
íratot, mint azt, amely Max Lin-
der öngyilkosságát közölte és
— az újságolvasó közönség
többsége egész bizonyosan una-
lommal lapozott egyet a két hasá-
bos cím után, mondván, ha végig
olvasom, biztosan egy kolosszális
új filmről veszek tudomást.
Ugyanez történt Chaplin első válá-
si hírével is, nem hittek benne,
bevált sablonnak tekintették,
amelyet egy ötletűk hollywoodi
sajtóiroda portál.

De a mindennapos újságközle-
mények nem maradtak abba, ádáz
harc indult meg Chaplin válása
körüli, amely most már nemcsak
Chaplin és felesége, hanem a két
pártra szakadt amerikai közönség
között dúl. Mindenki jól tudja,
hogy a nőtiszteltől Amerika
kultuszt csinál, ami főleg arra ve-
zethető vissza, hogy Amerika fér-
fiakossága állandóan többségben
van a nőlakosság fölött. Ameriká-
ban a nők ismerik is ezt a társa-
dalmi hatalmukat nagy egyesüle-
tekbe tömörültek és szolidaritá-
sukkal ezt éppen úgy kihasznál-
ják, akár a Morgan-koncern
egyeduralmát a petroleumkutató
terén. Fatty lakásán meghal egy
nő, aki történetesen szenvedélyes
kokainista és a megrémült kővér
fiatalember hiába hangoztatja,
hogy önagysága a kokainmámor
áldozata lett, mert gyöngye szerve-
zete nem bírta ki a sajátmaga ál-
tal adagolt egyre nagyobb dóziso-
kat, az amerikai hölgysszövetség
kimondja az ítéletet: Fatty pusztul!
És aki százezreket keresett
dollárokból, a világszerte ismert
Fatty, eltűnik a névtelenség ho-
mályában, cipőt pucol és londine-
reskedik, mert nincs az a merész
vállalkozó, aki filmjét műsorra
tűzné vagy koncerttermébe be-
eresse.

Az amerikai nők Fatty komé-
diájából óhajtanak reprimiz, amikor
a rettenetes Chaplin ellen kimon-
dottak a bojkottot. Mit is csinált
a rettenetes Chaplin? Elvált a
feleségétől, aki 15 éves korában
azzal csábította el a nagy szí-
nész, hogy odaadta magát neki
és gyorsan elvettette magát vele a
szent amerikai pródéria nevében.
Két napos asszony korától naplót
vezetett Chaplin ellen az iskola-
köteles menyecske, mert már a
válásra gondolt, amikor férjhez
ment. Huszezer dollárt költött ha-
vonkint a szerény kis fiatalasz-
zonyka és a vádirat azt dörög
Chaplin ellen, hogy éhezette a
gyermekét. „Amikor vendégeket
fogadtam, panaszkolt. Spencer

Louis Lillita, mert untam magam
a mogorva férj mellett, Chaplin
kiutasította azokat.

— Igen, orgiázott a lakásomban
barátaival és barátnőivel és min-
den héten más bűnűvel és más
baráttal tért haza, szől és védeke-
zik féltéken Chaplin. De kihall-
gatma rá, amikor a nő szent és
sérthetetlen Amerikában. Még az
is, aki adócsalással vádolja meg a
hatóságok előtt férjét, hogy mi-
után morálisán tönkretette, anya-
gilag is csődbe juttassa.

Szent és sérthetetlen a nő Ame-
rikában vagy legalább is ez volt
eddig.

Közügy lehet a házassága ese-
ménye s ha a Grozavescu-tragédia
véletlenül Amerikában történik,
valószínű, hogy ma már plakátok
viaskorjánának afölött, — ami az
öreg Európa erkölcsi szerint egy
percig sem kétes, — nem-e kell
felmenteni azt az asszonyt, aki az
ura, a férje védelmében úgy bu-

kik el, mint Kövesdy Nelli. Az
amerikai moral nem kéne ki-
mondani, hogy a hűtlenség halá-
los bűn, olyan gyalázat, amelynek
a megtorlóját le lehet igazolni. Ez
a csinált és egészségtelen hipokri-
ta erkölcs nem vonulhat ki hálais-
ten Európa megfertőzött inmorális
szerelmi talajából. De a kétségie-
ta erkölcs nem virulhat ki hálais-
szervezetei megkapták most az el-
ső támadást; ami mégiscsak ben-
nünket igazol.

Egy newyorki mozi gondolt
egyet és az elmúlt vasárnap fel-
tűnő reklámmal vakmerő filmet
hirdetett. Fattyt és Chaplint
együtt. A két kiátkozottat együtt.
Egy öreg képről volt szó, amely
évekkel ezelőtt lepergett már az
összes texasi kinematográfokban
is, mindenki látta és máskor sen-
kise nézte volna meg. A mozi
jól számított. Tudta, hogy vagy
összetörök a boltját vele együtt,
vagy megindul a dolláreső. Tény-

leg gyilkolják az emberek egy-
mást, de azért, hogy jegyhez jus-
sanak. Chaplin megjelenik a vász-
non, flastromnyi bajuszával. Moso-
lyog. Talán még szomorkásabban,
mint eddig. Elcsámpáz a kertipad
előtt, amelyen a nő ül és aki
előtt meglebbenti furcsa sokat-
utáztott mozdulatával a pörge ka-
lapot. Leül a nő mellé, fölé hajol
és kap egy hatalmas pofont. Ri-
adtan néz körül, pislog. És újra
keres egy padot s egy nőt, hogy
megpihenhessen és némberek s
néger szakácsnők néznek vele far-
kaszemet. Csavargószívében ezer-
szer támad s ezerszer hal meg a
vágy, szeretné megmondani, hogy
ő nem az, akinek látszik. Ő tulaj-
donképpen Napoleon. De senkisé-
m ismeri fel. Röhögnek rongyos figu-
ráján és a szent és sérthetetlen Nő
nevében leakarják szedni kitapo-
sott bakancsait, amelyek együt-
tek abban, hogy bemasírozzak az
emberek szívébe. (bárd.)

Egy volt osztrák miniszterelnök titkos felesége milliókat érő örökséget hagyott hátra

Az örökösök hajszoják a rejtélyes hagyatékot, amely nyomtalanul eltűnt

Bécsből táviratozza tudósi-
tónk: Annak idején az egész
világsajtó közölte, hogy január
hónapban a währingi kegyes
nővérek menedékházában el-
halálozott Fock Hermin, aki
huszonhét éven keresztül élet-
társa volt gróf Stürgkh, volt
osztrák miniszterelnöknek. —
Mindjárt halála után elterjedt
az a hír, hogy

a volt miniszterelnök élet-
társát Nizzában titokban
elvette, vele szabályszerű
házasságot kötött, anél-
kül, hogy a család erről
tudott volna.

A titkos házasság alkalmá-
val Stürgkh egy nagyon érté-
kes briliáns ékszert ajándéko-
zott új hitvestársának, amelyet
a nő részére a szövetségi iroda
safe-jében deponáltak.

A miniszterelnök özvegye
végrendelet nélkül hunyt el.
Most jelentkeztek örökösei:
Benne s Klementin, egy nyu-
galmazott budapesti miniszteri
hivatalnok özvegye, Fock
Oszkár, aki a bécsi villamos-
vasutnál kalauz, Sperling
Paula, egy budapesti gyáros
neje, akik az elhunyt bátyjá-
nak hátramarađott gyermekei.
Az örökösök valahogyan
megtudták a rendkívül becses
ékszer történetét és követel-
ték az örökséget,

amelynek értéke vélemé-
nyük szerint meghaladja a
kétszázezer schillinget. —
Legnagyobb megépeté-
sükre azonban az ékszert
nem találták meg, valaki
elvitte a titkos depóból.

Az örökösök ezért ismeret-
len tettesek ellen lopás bün-
tette miatt feljelentést adtak be
a bécsi rendőrséghez.

A detektívek a legszélesebb
körű nyomozást indították

meg a titokzatos ügyben. —
Mindenekelőtt Bruckner
Berta asszonyt, az elhunyt nő-
vérét hallgatták ki, aki szin-
tén, habár elkésve jelentkezett
az örökösök között.

A nő elmondotta, hogy az
örökhagyó előtte a mesés ér-
tékű ékszerről sohasem tett
említést. Bizonyítéka sincs,
mert a házasságot a legna-
gyobb titokban tartották a mi-
niszterelnök anyja előtt, mind-
addig, míg Stürgkh a merény-
let áldozata nem lett.

— Hermin, — mondotta
Bruckner asszony, — volt fér-
jével utoljára a Lindengasse
34. számú villájában lakott.
Csodaszép berendezése volt
ennek a palotának, remek bu-
torok, vagyonekat érő szőnye-
gek.

A legértékesebb azonban
az ékszer volt, amely egy
briliáns diadémből állott,
gyöngyzzsinorra felfűzve.

Azonkívül még briliáns fülbe-
valói és briliáns gyűrű is vol-
tak elhunyt nővérenek, ame-
lyek mind nyomtalanul el-
tűntek.

A miniszterelnök halála után
a házi orvos azt tanácsolta nő-
véremnek, hogy megrongált
egészségének helyreállítása
céljából szanatóriumba vonul-
jon. Ekkor már látszólag
rosszra fordult anyagi hely-
zete és 1923-ban elhatározta
maga, hogy a währingi agok
házába költözik. Nem tartott
meg magának mást, csak az
ékszereket,

amelyet egy táskába zárt
és a szövetségi iroda
treszorjába helyeztet el.
Erről elismervényt ka-
pott, de csak egy példány-
ban.

Nővérem halála után az el-
ismervény alapján az utazó-

táskát el is hozták a safeből,

de amikor kinyitották,
megdöbbenve vették ész-
re, hogy a legértékesebb
ékszer nyomtalanul eltűnt.

Az örökös még azt is el-
mondotta, hogy nővére a leg-
utóbbi években hihetetlenül
fösvény volt. Igaz, hogy anyá-
gi helyzete kedvezőtlené vált,
de még mindig maradt annyi
vagyon, hogy abból tisztes-
ségesen megéli és a nyomor-
ral küzdő rokonain segítsen.
Ezt sohasem tette, a leveleket
felbontatlanul küldte vissza és
még egy gombostűt sem aján-
dézott senkinek. Az ékszer
létezésének legtöbb bizonyí-
téka az a fénykép, amely az
esküvő alkalmával a házaspár-
ról készült. Ezen a fényképen
látható, hogy a miniszterelnök
menyasszonya a diadémot vi-
selte. A letétbivatal elismervé-
nyén is ki van tüntetve a kin-
csok között az eltűnt, vagyo-
nokat érő ékszer.

Érdekes, hogy a miniszterel-
nök feleségének hagyatékában

harminc darab különböző
kulcsot találtak. Ezek a
wertheim-kulcsok még
rejtélyesebbé teszik az
esetet, mert nem is sejtik,
hogy minek a kulcsai. Azt
hiszik, hogy az asszony
tulajdonképpen milliókat
érő vagyonekat hagyott
hátra, a szegénységet
csak színlelte, hogy roko-
nai elől vagyonát eltit-
kolja.

Lehet, hogy az eltűnt ékszer
is valamelyik ismeretlen he-
lyen lévő kazettába van el-
rejtve.

A bécsi rendőrség bizik
benne, hogy hamarosan ki
fogja deríteni a titkot és nap-
fényre hozza a miniszterelnök
özvegyének elrejtett kincseit.

Prágai diák

szombattól a DORIAN-ban

Mit szól hozzá?

MIÉRT LOPNAK A NŐK?

Amerikában a nagy áruházak úgyszólván állandó kiállításokat rendeznek. Asztalokra dobják ki a holmikat, a vevők három, négy sorban tolonganak körötte. A tömegből nők keze nyúlnak a különböző árúkért, ide oda rángatják a holmikat, a levegőbe dobják. Az ingek, se yembar: snyák, bugyik, cipők, ke:ék, lábasok, fazekek va ósá:os forgataga hőmpőlyóg itten, szakadatlanul váltakozva.

Nem csoda, ha ilyen körülmények között gyakori a lopás. Olykor elűnik egy egész jelenek-telen áru, de olykor sok dollárt érő holmikat is hiába keresnek. Egyszerűen lábuk kel.

Megállapították, hogy a tolvajok majonem kivétel nélkül — nők. A nők gyorsabban csábunak el, mint a férfiak, értéktelen holmikat is szívesen elcseenek, míg a férfiak latra vetik az indítóokokat, hogy érdemes-e lopniok.

Erdekes, hogy az amerikai hölgyek az ellopott árúkat a modern ruhák alá is el tudják rejteni. Egész vég sejmeket csem-pésznek ki, anélkül, hogy az áruhá: szerződtetett szemfü:es detektíve:ek, akik állandóan ott cirkálnak, észrevették volna. Ez pedig igazán csoda. Annakelőtte a bő szoknyák, zárt nyakak, buggyos ujak, nagy frizurák megannyi rejtekhelyet kínáltak a lopott árúnak. Most a női tolvaj csak lélektanai dolgozhatnak: természetes mozdulatokkal es — artatlan arccal.

Miért lopnak a nők? Azért, mert nem tudnak nem lopni. Legutóbb a vizsgálatból kiderült, hogy jó családból származó leányok kis karácsonyi csecsebecskéket vittek el, melyeket könnyű szerrel megvásárolhattak volna. Különb:en érdemes följegyezni, hogy a könyvkereskedésekben minden könyv közül leginkább a bibliát lopják.

Ami csak az amerikaiak vallásos érzületét dicséri.

Strogoff Mihály házasa
Moszkvától—Irkuckig

A várost néző idegen:
— Mondja kérem, születek ebben a városban nagy emberek?
— Itt kérem csak csupa kis gyerek született!

A „száraz” Nagyvárad

Józan riport, amely mámorosan uégződik

Egy kiállítás vonult a városon át:

Egyetlen nagyvárad vendég-lőben sem szabad italt ki-mérni!

Csak a történelmi emlékü véres kard körülhordozása kelthetett valaha olyan pánikot, mint ez a vészir napjainkban. Mert, mit csűrjük-csavarjuk a dolgot, vagyunk néhányan, akik a víz higiénikus rendeltetésétől nehezen vagyunk hajlandók eltérni és abban a fizikában, amelyből mi a H₂O tulajdonságaival megismerkedtünk, a szerző — keveset beszélhetett arról, hogy a víz is ital. Elég az hozzá, hogy számban tekintélyes szektánkat, amely agrárvonathozásban Paulini Béla kitűnő magyar humorista elveit vallja, azaz, hogy az igazi termőföld felébe bort, a másik felébe pedig szódavizet kellene ültetni, meglehetősen

szomorúan érintette egyik lapnak az a híre, amely szerint a nagyvárad pénzügyigazgatóság közgei felsőbb rendelkezésre megtiltották az összes éttermekben, hogy szeszes italokat szolgáljanak fel az étkezéshez, sőt az éttermek egész szeszkészletét lefoglalták, le is pecsételték.

Bevallom, a hír első olvasásra megdöbbenett. Régóta tépelődtem már, hogy azokat a fehér és kevésbé fehér abroszos helyiségeket miért éppen éttermeknek keresztelték, mikor itali minőségben sokkal jelentőségesebbek, de hát ezen a kis filológiai differencián szerencsésen túltettem magam ezuttal is, mikor elindultam régi dicsőségeim színhelyére, megnézni, hogy hát milyen is lehet az a száraz Nagyvárad.

Mert, hogy a száraz Amerika milyen, arról a magamfajta rossz gyerekeknek készült meséskönyvekből már sokat olvastam. Sőt egyszer a legkomolyabb formában fenyegettek meg azzal, ha nem változom meg, akkor a tengerentútra deportálnak.

Mit tagadjam, megváltoztam.

Előnyömré, azaz a főpincérek előnyére. Félve kopogtam be a Borsyhoz. Ebédidő volt, az asztaloknál sokan ültek és szigorú rendelet ide, még szigorubb oda: — ittak. És nem vizet ittak, hanem jó söröket és borokat. Megdörzsöltem a szememet, jól látok-e? Nem hittem a szememnek, félve kopogtattam az asztalon és térülj-fordulj kis asztalkám, már ott is volt a jó féltér bakar. Kerestem azt a bizonyos pecsétet a borospincén, — amelyről rémhírtérjesztő kollegám olyam csunyákat írt. Nem találtam. Megnyugodva mentem tovább.

A Kispipában muzsikaszó mellett vitatkoztam egy kisebb társaság az állítólagos rendeletről. Ha valaki egy okos mondott, a társaság tagjai koccintottak. Beálltam hát közéjük vitatkozóznak és hamarosan rájöttem, hogy egy ilyen tanulmányut mennyire gyarapítja — ha nem is a tudásomat, de a képességeimet. Bár tudásommal sem vallottam szégyent, ami a koccintást illeti. Lényegesen jobb hangulatban folytattam hát utamat.

Csak egy lépés és már Welzer ur magyarázta a Rózsabokor vendéglő előnye:it. Bizonyítékokkal is szolgált, holmi vörös és sárgás folyadék formájában.

— Szesztitalom — sugta fülem.

be ögörög dialektusban. Max, a szép magyar nyelv keréketörője — még álmomban sem jöj:ön nekem elő.

Szóval nem igaz? — kíváncsis-kodtam.

— Hát todsz mi volt? — így ő. Jüttek a finác, huszta egy nagy könyv és felvetette az egész bor, ami van.

Nem értettem az egészből egy szót sem, de megköszöntem Welzer ur felvilágosítását és már indultam tovább. Azaz az utat in-

nen már konflison folytattam. Belejárattam a szeméyes tapasztalatokba. Ahova mentem mindenütt tört karokkal és kristályos borospoharakkal fogadtak. Azt hiszem, az egész rendeletmese egy rossz álom volt, mert tanulmányutam utolsó stációján, a Kék macskában mely álomból a tulaj riasztott fel!

— Szerkesztő ur, záróra!

A vendéglős rossz költőnek bizonyult, de nehezen bár, mégis sikerült elválasztani, ágyának képzelt sztalomtól.

Kint az utcán javában hullott a hó és hogy a száraz Nagyváradról szóló mese utolsó foszlányai is szétszolanak, a konflis elé fogott eleven virsli szomorúan cupogott a nagy locs-pocsban.

—ser—

A Félix-fürdő kis halottja után tartásdíjat követel az anyja

1920 nyarán történt, Virág Józsi 13 éves nagyvárad: fiu, fürdés közben belefullt a Félix-fürdő tavába. A kis Józsi dolgos fiu volt: a Csarala Endre gyógyszerárában dolgozott és korához, meg az akkori viszonyokhoz képest keresett is elég szépen. Fizetése 50—60 koronára rugott annak idején, de jövedelme 100, sőt 120 koronára is fölment a szegénynek, addig, amíg ama halálos fürdőzés ketté nem törte szerény, de tiszt-

tesseges karrierjét a Józsinak.

Ilyen előzményei voltak annak a keresetnek, amit a szerencsétlenül járt kisfiu édesanyja: Virág Mária indított a Félix-fürdő bérleti ellen dr Zoltán Károly ügyvéd útján.

A kereset szerint az asszony havi 500 lej tartásdíjat követelt a Félix-fürdő bérletétől 12 évig, vagyis mindaddig, amíg a kis Virág Józsi (aki 13 éves korában meghalt) 25 éves korát el nem érte és önál-

Apolló mozgó

Ma. pénteken utoljára

Jacob Kulja

Pierre Benoit „Táncosnő” c. világhírű regénye 10 felv.

Betty Blythe, André Nox és Leon Mathot

a főszerepekben
Cionista film. A toalettek filmje

Szombaton először

Jack London

„Tengeri farkas”

c. regénye

Pokollmájó

A

főszerepben:

Ralph Ince

Kalandorfilm 8 felv.

Vasárnap délelőtt 11 órakor

Szenzációs kettős műsor:

1.

Nyári vakáció

Pat és Palachon-film

2.

Isten hozta

Malek legjobb vigjátéka
10 lejes helyárak

Jön: **NANTAS** Zola Em 1 legjobb regénye

Jön:

16 családot nem alapíthatott volna.

Az érdekes pert tegnap tárgyalta a nagyváradi törvényszék, — amely előtt a fűrdő bérlet dr. Hunya Benő ügyvéd képviselte.

A bíróság arra való tekintettel, hogy Virág Máriának férje van, aki rendszeresen keres, a havi tartásdíj helyett mindössze 3000 lej kártérítés fizetésére kötelezte a bérletet, akiket a kis Józsi haláláért — mint az annak idején bebizonyult — felelősség nem terhel...

Bartók

az új kontrapunktikus stílus legelső feltétlen nagymestere

Bartók

az a mester, aki Kodály mellett legtöbb eredménnyel állította az új zene eszközeinek csatárába az impresszionizmus kifejező eszközeit.

Bartók

a legtöbb erővel és eredetiséggel rakta le az új zenekultúra időálló alappilléreit

Bartók

mindemellett egyúttal a legkiválóbb zongoraművészek egyike

Angol-szővet raktár

Urakat izléssel és elegánsan öltöztet

Hackmayer

angol szabó-cég

Avram Iancu (Kossuth)-u. 2.

Szolid árak

ÓTÁTRAFÜRED

Stary-Smokovec

a Magas-Tátra legnagyobb gyógyfürdője 1020 méter magasságban.

Grandhotel Tátra-Szanalórium

Felséges magaslati téli klíma Ragyogó napsütés. Kiváló ellátás. Hízókúra. Dietés konyha.

Vízgyógyintézet

Törpefenő és szénsavas fürdő. Napkúra. Téli sport. Ródlipálya. Sítanfolyam. Korcsolyapálya. Ótói tea. Táncestélyek.

Jazz-band. Jutányos árak.

Fürdőorvos: dr. Szász Emil.

Tüdőbajosok kizárva.

Felvilágosítást ad a Hegedűs Hir-lapiroda Oradea és Fürdőigazgatóság Stary-Smokovec C. S. R.

E. Faber, New-York

„Van Dyke“

ironja és gummija

világmarka!!

Romániai vezérképvislet és ikerakat:

SOMOGYI ÁKOS, ORADEA
Aradului 27.

A HÉT PÚPOS TORNYA

KALANDOS REGÉNY

Irta: JESUS DE ARAGON

(48)

Spanyolból fordította: BALOGH BARNA

— Menjünk ebbe az alagútba, tanácsolta a „Gentleman”, karjával jobb felé mutatva — úgy emlékszem: ezen át jutottunk ide.

— Ki tudja: nem mentünk-e már át rajta ötször-hatszor? — válaszolta Bazilius.

De egyszeriben torkára fagyott a szó. A sötét folyosó mélyéből háiborzzongató, sűrű kacaj hangzott feléjük. Villanylámpájukat azonnal a szurokfekete alagútnak irányították, de hasztalan: semmit sem láttak.

— Senki sincs az alagútban, — jegyezte meg Bazilius. — Nem értem: honnan eredhet ez a kacagás.

A detektív türelmetlenkedni kezdett.

— Ej, véget kell vetnünk ennek a helyzetnek. Gyerünk valamivel közelebbre!

— Az áldó! Ezeknek az átkozott puposoknak, úgy látszik, érdekük, hogy ne menjünk arra. Előre barátaim!

Befordultak a jobboldali alagútba.

Alig tettek azonban néhány lépést, olyan zenebona támadt körülöttük, hogy megfagyott ereikben a vér. Mintha láncsörgőző démonok légiója száguldott volna előtük a sötétben.

Bazilius előrefutott, hogy a kürt hanggal, láncsörgőssal, pokoli röhejekkel tarkított hangkáoszok okát megtalálja: de egyetlen lelket sem látott a folyosóban.

Miután az alagút egy kiszögellését megkerülték, újra meggyelész ágazó utkereszteződéshez értek.

— Merre menjünk? — kérdezte Bazilius.

— Megálljunk csak! — kiáltta „Gentleman”, miközben figyelmesen nézegette a helyet. — Azt hiszem ugyanott vagyunk, ahol az előbb.

Ujra felhangzott a falrengető röhej. Mintha el lett volna varázsolva a boltozat. Örjítő volt.

Négy barátunk nem tudta mitévő legyen. A szerencsétlen Mantua ur igyekezett, hogy halálos kimerültségét eltitkolja a többi előtt.

— Forduljatok jobbra, — hangzott gunyosan feléjük.

„Gentleman” elvörösödött haragjában:

— Hallod, akárki vagy: varázsló vagy gazember, aki biztos fedezékedből büntetlenül gunyolódol, jöjj csak ide ki az alagútba s állj velem szemtől-szembe: hadd lássam, fogsz-e röhögni revolverem csöve előtt is?

— Még nem érkezett el a pillanat, — hangzott a siri válasz. — Hatalmamban vagyok s menekülési kísérleteitek nagyon mulattatnak. De ne féljete: számotokra is elérkezik az az óra, mikor Carlos de Mantua társaságában, rabláncra verve fogtok színylődni a föld alatt.

Bazilius nem vesztegette el az időt. Fülét a falhoz szorítva, kereste a hang irányát s a sziklához lapulva futott a beszélő felé.

Munkáját siker koronázta. — Ahogy ujjával a falat tapogatta, észrevette, hogy annak egy kis darabja nagyon elüt a gránittól.

Fából volt. Valószínűleg amolyan apró kémlelőablak volt, mint aminőben az a rettenetes arc megjelent előtte.

— S nem fog megenni a szíve rajtunk? — kérdezte, hogy megbizonyosodjon: jó helyről hallotta-e a hangot.

— Soha! Könnyörtelen leszek! Carlos de Mantua visszatér a börtönébe, mindaddig, míg a végrendelet alá nem írja. Ti kettőtök, akik kijátszottátok öreink éberségét s behatoltatok szertartásaink szent helyiségeibe, a legmélyebben fekvő alagút falához foglak láncoltatni megbilincselve kézzel, lábbal, hogy ne tudjatok védekezni a patkányok falánkása ellen. Ami pedig Baziliust illeti...

Rettenetes! — kiáltotta Bazilius fájdalmasan, miközben Browningjával a faablakra célzott. — S ami engem illet?...

— Egy kötél végén fogsz lógni a halálszatonna felett, mindaddig, amíg az éhség s a rémület nem végeznek nyomorult léteddel.

— Kegyelem! Kegyelem, varázsló ur! — ordította Bazilius tele tüdejéből. — Nem kaphatnék-e enyhébb büntetést?

— Ellenkezően! Rádásul még...

— Rádásul? — kérdezte Bazilius, barátjai nagy meglepetésére tovább színelve az ijedtséget, akik nem bírták megérteni: hova akar kilyukadni átkozott jajgatásával.

— Rádásul, napjában kétszer-háromszor meglazítják a köteleidet s lemerítenek az iszáptengerbe, hogy megtudd, milyen halált fogsz halni.

Bazilius fülsiketítő jajgatásba tört ki, de kezei közben addig babráltak a falon, míg egy apró rugóra ráakadva sikerült a reteszt kinyitnia.

— Nincs cigaretta! — folytatta a rettentő hang. — Ezért a szemtelen kérdésedért még uszonitót is veretek rád a kintadon.

— Akkor eredj hát a pokol mélységes fenekére!

E szavak után villámgyorsan felrántotta az ablakot, s revolverével belelőtt. A dörrést fájdalomkiáltás követte.

— Ejha! Úgy látszik, még a kisérteket is meg lehet ölni!

De nem fejezhette be mondókáját; az alagútak mélyéről villogó fáklyák fénye közeledett feléjük. Majd hatalmas sortűz ráta meg a levegőt, s ők megrettenve lapultak a falhoz.

— A dolog csúnyán alakult! — szölt „Gentleman”. — Egy perccig sem maradhatunk itt. Minden oldalról megtámadhatnak.

— Gyerünk! — kiáltotta Bazilius. — Az a folyosó, úgy látom, teljesen sötét. Előre!

Mindnyájan a jelzett irányban haladtak; a második sortűz már csak az üres sziklafalakat érte.

— Barátaim, — szólalt meg a detektív, — mindennekelőtt vizsgáljuk meg, minő fegyverek felett rendelkezünk. Ezek az átkozott puposok mindjárt megtámadnak s takarékoskodnunk kell a muni-cióval.

(Folyt. köv.)

MOZI

— Az Apolló mozgó ma, pénteken játsza utoljára Benoit világhírű regényét, a „Jacob kutját”, amelynek híre az egész városban elterjedt, s a közönség osztatlan tetszésével találkozott. — Holnap, szombaton „Jack London”, a jelenkor legolvasottabb regényírójára, a „Tengeri farkas”-nak egyik legjobb regényét, a „Pokolhajót” veszi műsorra az Apolló mozgó. A film olyan tökéletességgel van megrendezve, hogy valósággal a kalandorfilmek egyik legjobbjává emelkedett. Izgalmas tempóban follik a cselekmény. Jack London csodálatos fantáziája a regényében csodaművet alkotott. A film a legnagyobb érdeklődésre számíthat.

— Kettős műsor a Dorian-Filmszínházban. Ma, pénteken utoljára szenzációs kettős műsor látható, amelynek keretében színre kerül az „Asszony verve jó” című 7 felvonásos vígjáték, a főszerepben Eleanor Boardman és Lew Codyval. Ezenkívül közkívánatra színre kerül Molnár Ferenc nagyszerű szindarabja a „Httu”, amelynek főszerepeit Adolphe Menjou és Richard Cortez alakítják. Szombattól kezdve: a „Prágai diák” Hans Heinz Ewers regénye, a főszerepben: Conrad Veidt, Eszterházy Ágnes és Werner Krauss.

Zola Emil

Nanás

regénye filmen

Heyman szinkör

Szombat: Pompeji utolsó napjai. Vasárnap délelőtt: Matiné. Elsülyedt világ.

Vasárnap: Pompeji utolsó napjai.

— Pompeji utolsó napjai. A legszebb, legközelebbi filmalkotás: a Pompeji végnapjai ma szombaton és vasárnap játsza a Heyman-Szinkör rendes helyárai mellett. Aki csak teheti, nézze meg e hatalmas művet, amelyben a főszerepet Vákonyi, Korda Mária és Bernhardt Götzke játsszák. Az előadások ma 5, 7, 9 órakor, szombat és vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. A 3 órás előadások mérsékelt helyáruak. Kedvezményes jegyek pénteken és szombaton érvényesek. Jön: az ismeretlen katona!

EDELMANN HÉDI

női divatszalonja Rimanóczy-utca 12.

„DAMA“

Legújabb modellek szerint készült elegáns estélyi és utcai ruhákat

Megegyeztek

a váradai szabó-munkások és munkaadók

Megírta az Estilap néhány nappal előbb, hogy a szabómunkások és munkaadók között differenciák támadtak. Több mint négy heti eredménytelen tárgyalás után tegnap végre megegyezés jött létre.

Tegnap már az összes műhelyekben fölverték a munkát. Ideje, mert már egészen kétségbe voltunk esve, hogy mi-ből fogjuk megrendelni a tavaszi ruhákat.

NEWYORKI BETÖRŐ-KALAND

Donohue urhölgy, egy sokmillió özege hajnal felé valami neszre riadt.

— Ki jár itt? — kérdezi riadtan.
— Betörő — feleli egy nyugodt hang, nagyon udvariasan.

Erre fölgyullad a villamos zseblámpa s megvilágítja az ágy előtt álló a a tot, akin tekete álarc van, fekete toraing.

A párbeszéd így folyik le:

— Asszonyom, mutassa meg, hol tartja az ékszereit s a pénzét.
— Ott, a kissekretyben, a felső fiókban, balra.

A betörő tolvajlámpájával megvilágítja a fiókot s mint szakértő kérdezi:

— Nem hamisak?
— Hogy képzel ilyet felőlem?
A betörő meghajlik:

— Bocsánatot kérek, de villanyfénynél ezt nehéz megállapítani. A hölgy könyörögni kezd:

— Kérem azonban, hogy ezt a gyűrűt, a jegygyűrűmet ne vigye el, kedves emlékem, a boldogult uramtól!

— Ó, a világot se fosztanám meg tőle. Parancsoljon. Bocsánatot kérek, hogy zavartam, de ünnepe előtt vagyunk, valamit csak haza kell vinnem a gyermekeimnek. Es egy kérésem is volna. Látom, hogy ott az éjjeli-szekrényen a biblia. Legyen kegyes azonnal megesküdni a bibliára, a szent bibliára, hogy most íróráig — mindaddig, míg le nem érek — semmi zajt sem ver, nem hív ide senkit, nem is tele. onoz.

Miután ez megtörtént, az udvarias, kitünő betörő körübelül húszezer dollár értékű zsákmányoskájával kerekelt oldott, a vallásos hölgy pedig — amint megfogadta — előráig várt. Csak aztán telefonozott a rendőrségnek.

Heyman szinkör

Ma, szombaton és vasárnap

Rendes helyáram!

Pompeji utolsó napjai

Főszereplők: Várkonyi, Korda Mária, Bernhardt Götzke

Vasárnap délelőtt 11 órakor

nagy matiné

Az elsüllyedt világ

A II. rész egyszerre

10 leles helyáramokkal

Falusi menyegző egy halottal és két sebesülttel

Vérbefojtottak egy szentjánosi esküvőt
— A kikoszarozott udvarló bosszuja —

A Nagyvárad határáról alig néhány kilométernyire fekvő Szentjános községnek véres szenzációja akadt tegnap. A falu népe mélyen megrendülve áll a megrendítő esemény mellett, amelynek

életveszélyes sérültjét, Szilágyi Gyula 34 éves odaváló módos gazdát a Bihar megyei közpórházban vették ápolás alá.

A tragikus esemény másik két áldozatát, Pénzes Gyulát és Dienes Ferencet súlyos, de nem életveszélyes sérüléseikkel egyelőre Szentjánoson ápolják. A merénylők Mille Gyula gazdaember és hasonló nevű fia a biharpüspöki csendőrsőn várják további sorsukat.

A megdöbbentő eseményről, amely a lakodalmas házban lobbant ki, a következő részleteket sikerült megtudnunk:

A kikoszarozott udvarló.

— Esküvő volt tegnap a faluban. A falu határára tul is szépséges Szabó Erzsébet esküvő holtiglani örök hűségét Kákócz Zsigának, Szentjános község egyik leggazdagabb legényének. A templomban ott volt az egész falu, mindenki kíváncsi volt a szerelmes fiatal párra. Eljött a templomba Mille Gyula, meg a fia is, aki sokáig csapta a szel a szép Szabó Erzsinek, de az mindig kikoszarozta. Az öreg Millét mindenki kötekedő embernek ismerte, persze lehetőleg kerültek a társaságát. A templomban hűmögött az öreg, meg köhécselt, folyton így akarta tudtára adni az ottlévőknek, hogy neki nem tesszik a dolog. Persze nem sokat hederítettek rá és az egész falu ölelgette, csókolgatta a templomból kivonuló fiatal mátkapárt.

Mille Gyula fiával a kijárat mellett egy szöglet mellé húzódva a bajusza alól morogta:

— Ne vigadjatok olyan nagyon, fogtok ti még ma sirni is.

Tréfára fogta mindenki a megjegyzést, amely azonban néhány órán belül véres valósággá vált.

Este 9 órára Mayor Lajos, a menyasszony nagybátyjának tágas udvarházában gyűlt össze vacsorára a lakodalmas nép. Javában folyt a terefeire, egymásután ürültek a boroskancsók, amikor hirtelen föl-tárult az ajtó, amelynek küszöbén vésztiósló tekintettel állott kezében egy hatalmas hus-

vágóbárdal Mille Gyula, meg a fia.

Millék megjelenése nem várt rémületet keltett. Egy-mást boritva ugráltak föl az asztalok mellől a mulatozó emberek:

— Na, ki a legény — ordította az öreg Mille — az álljon elém.

Szilágyi Gyula, a menyasszony rokona, meg két fiatal legény, Dienes Ferenc és Pénzes Gyula mentek feljűk és kérlelni kezdték az öreget, hogy menjen el békességgel. Ez azonban úgy látszik, csak olaj volt a tüzre. Amikor az öreg Mille Szilágyit meglátta, hirtelen újból megvillant a kezében a bárd, amellyel a következő pillanatban lesújtott:

magas sugárba szökkenve ömlött a vér Szilágyi fejéből, aki menten elterült a padlón.

A bestiális ember ezután a két legénynek esett neki a gyilkoló szerszámmal, kisebb-nagyobb sérüléseket ejtve rajtuk, majd mint akik úgy látszik jól végezték dolgukat, eltávoztak az örömből gyászossá vált lakodalmas házból.

A megrémült emberek alig bírtak felocsudni meglepetésükből, majd miután orvos nem volt a faluban, a bábát hívták el a súlyosan sérült emberek bekötözésére. Pénzes és Dienes akkorra már saját lábukon mentek haza, csak Szilágyi

Gyula feküdt ott továbbra is

vérebe fagyva, eszméletlenül.

Egész éjszaka ott virrasztottak mellette, nem tért egy pillanatra sem magához, minden segélynyújtás nélkül.

A halálosan sérült embert reggel rakták szekérre és lassan, lépésben megindultak vele Nagyváradra. A közpórházban azonnal műtétet hajtottak rajta végre, de orvosi vélemény szerint aligha van valami remény fölélüléséhez.

A közpórház 10-es számú kórtérképében helyezték el az életveszélyesen sérült Szilágyi Gyulát. Ágyát siró-rivó aszszonynépség, apró gyerekei, a komák, meg a sógor állták körül. A tragikus végű eseményről alig-alig tudnak valamit mondani. Egyben azonban mindnyájan megegyeznek, hogy az öreg Mille rettenetes rossz, rabiátus ember.

A merénylő Mille Gyulát és fiát, a csendőrső vasraverve ma délelőtt kísérték be az ügyésszégre.

Meghalt Szilágyi.

Az éjszaka folyamán Szilágyi állapota egyre rosszabbra fordult és az orvosok minden igyekezete sem menthette meg őt az életnek:

hajnalban meghalt.

Az ügyésszég elrendelte a felboncolását.

Éhen akart halni az erdőben

Különös öngyilkossági kísérlet

— Budapesti tudósítónk távirata —

Budapestről írják:

Az öngyilkosságnak merőben szokatlan módját választotta egy fiatal leány, akit ma hajnalban eszméletlen állapotban találtak a Kispest mellett elhúzódó Határerdőben. A nagyon lesoványodott nőn kopottas bunda volt, zsebeiben sem okmányt, sem pénzt nem találtak. A mentők a Szent István-kórházba szállították, ahol eszméletre térítették. Kihallgatása alkalmával elmondotta:

Angyán Eszternek hívják, 26 éves, kávéházi felirónő és egy hónappal ezelőtt elvesztette az állását. Hiába járta a helyszereket, nem tudott alkalmazáshoz jutni. Elkeseredett és elhatározta, hogy megvált az élettől. De sem méregre, sem más halált okozó eszközre nem volt pénze.

Kopott bundájáért egy pengőt sem akartak adni.

Miután más választása nem akadt — zokogta a kórházi ágyon —

elhatározta, hogy éhen fog halni.

Miután attól félt, hogy Kispestben, ahol lakik, nem tud majd uralkodni magán és ha éhes lesz, kenyeret koldul, kiment a Határerdőbe és ott bolyongott három nap és három éjszaka étlen-szomjan fagyoskodva. Tegnap éjszaka úgy érezte, hogy

ütött a végórája.

Szédült, elgyengült. A földre rogyott és elvesztette az eszméletét.

Csak egyet sajnál — panasolta még mindig keservesen zokogva Angyán Eszter, az őt kihallgató rendőrfogalmazónak, hogy ráakadtak és mentették.

Bartók Béla

a modern zene
európai reprezentánsa,
zeneszerző

egyetlen
estélye
19-ikén
szombat este

Jegyek a Hegedűs Hirlap-
irodában

Színház

Heti műsor

Péntek este 8 órakor: Lengyel Zsidó, Beregi László vendégfel-
léptével. B. bérlet. (69.)

Szombat délután fél 4-kor: Bob herceg, Mérsékelt helyárrakkal. (70. szám.)

Szombat este 8 órakor: Cirkuszhercegnő, operett-újdoncság. Bemutató. Bérleten kívül (71.)

Vasárnap délután fél 3-kor: Miss Sherlock Holmes, mérsékelt helyárrakkal. (72.)

Vasárnap délután fél 6 órakor: Lengyel Zsidó, Beregi László vendégfel-
léptével. Mérsékelt helyárrakkal. (73.)

Vasárnap este fél 9-kor: Cirkuszhercegnő. Bérleten kívül. (74. szám.)

— Ma, péntek este a Lengyel Zsidó kerül színre Erkmann-Satrian színműve. Mathiest Beregi László alakítja.

— Cirkuszhercegnő. A szombat este bemutatóra kerülő Cirkuszhercegnő mozgalmas és érdekes cselekményét Kálmán Imre zsenialisan szötte át a maga pompás melódiáival, amelyek behízelgő kedvességükkel és hangulatos voltukkal felülmulják a világszerte ünnepezt szerzőnek eddigi munkáit. A színpadon egy külön kom-
plett zenekar működik, a cirkusz programját pedig érdekes artista számok töltik ki. A címszerepet Zöldhelyi Anna, Mábel Mende Klári alakítja. A többi főbb szereplők a következők: Tompa, Gróf, K. Szűcs Irén, Sós Mihály, Bányász és Stoll.

— Szombat délután Bakonyi-Huszka felejthetetlenül bájos operettje a Bob herceg, mérsékelt helyárrak mellett újra színrekerül.

— Vasárnap délután fél 3 órai kezdettel Miss Sherlock Holmes, fél 6 órai kezdettel a rendkívül hatásos Lengyel Zsidó kerül színre. Mindkét előadás mérsékelt helyárrakkal.

Mi újság?

24 óra váradi árfolyamai

	Szerda				Ma	
	-es nyitás után		-es zárás után		nyitás előtt	
Pengő	30:50	30:70	30:50	30:70	30:50	30:70
Dollár	174:—	174:50	174:—	175:—	174:—	175:—
Cseh korona	5:17	5:19	5:18	5:20	5:18	5:20
Svájc frank	33:60	33:70	33:65	33:75	33:65	33:75
Osztrák shilling	24:50	24:70	24:55	24:70	24:55	24:70
Francia frank	6:80	6:90	6:80	6:90	6:80	6:90
Angol font	847:—	850:—	848:—	850:—	849:—	851:—
Olasz lira	7:50	7:60	7:50	7:60	7:50	7:60

Megint beszüntették

a személyazonossági igazolványok kiállítását

A nagyváradi államrendőrség tegnap délután a következő hivatalos értesítést adta ki:

Február 18-tól, péntektől kezdve az államrendőrség Népesedési hivatala további intézkedésig beszünteti az arcképes igazolványok kiadását. A belügyminiszter ur ugyanis elrendelte, hogy Nagyvárad város lakosságáról nemzetiségi és számszerinti kimutatást kell készíteni. A tábló elkészítésével úgy a bejelentőhivatal, mint az állampolgársági hivatal tisztviselői úgy el lesznek foglalva, hogy képtelenek e mellett még az arcképes igazolványokat is kiadni, ezért egyelőre a személyazonossági igazolványok kiállítását be kell szüntetni.

A rendőrség ez uton kéri mindazokat, akiknek állampolgársági helyzete nincs tisztázva, vagy akinek lakása, vagy lakásváltozása nincs bejelentve, haladéktalanul intézze el.

Az arcképes személyazonossági igazolványok kiállításának új határidejéről a lapok útján fogja értesíteni a város közönséget.

Prefectul Poliției.

Ezzel az intézkedéssel kapcsolatban megismételjük azt a közöhangot, hogy mindaddig, amíg a személyazonossági igazolványok kiadását be nem fejezik: újabb razziákat, vagy más tömeges igazoltatást a rendőrség ne rendezzen.

Zola Emil Nanás regénye filmen

* HOLNAP, szombaton este lesz Bartók Béla szenzációs hangversenye a Katholikus Körben. Már csak nagyon kevés jegy kapható. Mindenki siessen jegyét megváltani a Hegedűs Hirlapirodában.

* Egyetemi magántanár lett egy váradi orvos. Dr Pop Sándort, a Biharmegyei kórház sebész-főorvosa tegnap, fényesen sikerült vizsga után a kolozsvári egyetem orvosi fakultásán magántanári képesítést nyert. Dr Pop Sándort régóta ismeri és becsüli a laikus közönség de szintugy becsülik orvosi körökben. — Magántanári kinevezése mindenekelőtt ösztönöz örömet váltott ki.

x Vizum, gyorsan, pontosan a Hegedűs Hirlapirodában. — Telefon 458.

* A Kath. Kör február 18-iki (péntek) kulturdélutánján dr Schiffert Béla kanonok, a kiváló egyházi jogász tart előadást az Egyház és az Állam viszonyait szabályozó „konkordátumok”-ról. Történeti visszafordításokban fogja megvilágítani a romániai katolikusok ezen legaktuálisabb problémáját. Előadás előtt Vitályos Ilonka Chopin Prelüdióket fog zongorán előadni; Barta Böske: D'Albert Gavotte-ját játsza; előadás után pedig Muresan Jeanette 2 dalt a) Godard: Chanson de Florian; b) Pastourelle a XVIII. századból, énekel. Mindketten a Patzkó zeneiskola növendékei. — Kezdeté fél 7-kor. Belépődíj nincs.

Mindannyiunk gazdagsága. A kiváltságok kora lejárt. A szellem kincseihez is hozzá kell férnie mindenkinek. Szegénység, napirobot, elmaradt iskolázás nem üthet el senkit attól a jogától, hogy megismerkedhessék a szellem nagyjával, a műveltség öröksé-
saival. Az a sajtóvállalkozás, amely „Repriz” néven rövidesen megindul, minden embernek lehetővé teszi, hogy jelentéktelen összegért a legálábbal eledellel lássa el szívét és elméjét.

Ledöntötték

Erzsébet királyné meráni szobrát

Insbruckból jelentik, hogy eddig ismeretlen tettesek ledöntötték néhai Erzsébet királyné meráni szobrát.

Az összetört márvány szobrot a merénylők a Passa-patakba dobták.

A bozeni prefektus kijelentette, hogy nemcsak a tettesek kinyomozására utasította a hatóságokat, hanem a szobor azonnali helyreállítását is elrendelte.

Tönkrement a legnagyobb angol biztosítótársaság

Londoni távirat közli, hogy a Consolidated Insurance Co. csődbe jutott. A vállalatnak 1,000,000 font tőkéje volt, amit az utóbbi évek nagy és gyakori viharai hajók és tengeri áruk elsüllyesztésével mind elvittek. A Consolidated Ins. Co. ugyanis hajók biztosításával foglalkozott.

Zola Emil Nanás regénye filmen

* Halálozás. Özv. Papp László né szül. Kosztin Anna 68 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése ma délelőtt 11 órakor volt a Clocsa (Hic) utcai gyászsházból a rokonok és ismerő-
nök nagy részvéte mellett.

* Férjiszabók figyelmébe! Megérkeztek a tavaszi divatlapok. Nagy album 280 Lei. — Tablou 120 Lei. Kislap 90 Lei a Hegedűs Hirlapirodában.

* Női szabó iparosok gyűlése. Felkérjük az ipartestület összes női szabó iparosait és iparnőit, hogy felelő hó 20-án azaz vasárnap délután 4 órakor rendkívül fontos ügyben tartandó közgyűlésen az iparos kör külön termében közgyűlésre megjelenni szíveskedjenek. Tisztelettel az elnökség.

Grammofoni

kedvező fizetési feltételek
mellett kap a

Hegedűs Hirlapirodában
Oradea, Bul. Reg. Ferd. 2.

Február 19-én
Bartók Béla
zongoraművész hangversenye
este fél 9 órakor

Jegyek a Hegedűs Hirlapirodában

a Katholikus Körben

Február 23-án
Basilides Mária
énekesnő hangversenye
este fél 10 órakor

Jegyek a Hegedűs Hirlapirodában

Pestalozzi emlékezete

Bota György előadása

Tegnap, február 17-én délután 6 órakor volt száz éve annak, hogy Pestalozzi Henrik, a modern pedagógia megalapítója és apostola agonizálni kezdett és félóra múlva kiadta nemes lelkét. Ezt a nevezetes évfordulót Nagyváradon is megünnepelték. Bota György tankerületi főigazgató kezdeményezése folytán. A város háza nagyszobájában tegnap délután egybegyűltek a váradai iskolák oktatói, valamint a középiskolák felépítési bizottságának diákjai és meghallgatták Bota főigazgató előadását Pestalozziról.

Bota György előadásában kifejtette, hogy Pestalozzi volt a megalapítója a modern pedagógiának. E gígaszi egyéniség hírességének titkát abban a szeretetben kell keresni, amit a nép iránt mutatott. Tisztelettel, odaadó emberbarát volt és az a meggyőződés élt benne, hogy a nép csak az iskola révén és nem gazdasági reformok útján fejlődhetik. Rámutatott Bota György arra a szerepre, amit a nő játszott Pestalozzi életében. Elsősorban édesanyja, aztán Babeli nevű házi nevelőnője, majd Schultess Anna és Naef Erzsébet. El lehet mondani, hogy Pestalozzi nőies nevelésben részesült; lelkének minden gyengédsége megnyilvánulhat ezzel. Rámutat Bota főigazgató azokra a tanulmányokra, amiket Pestalozzi végzett, elvégezte a jogot és a teológiát, majd Rousseau hatása alatt földműveléssel foglalkozott udományos alapon. Itt megemlíti Bota György, hogy Pestalozzi munkája összeolvad életével, míg Rousseau-nál más a mű és más az élet. Felsorolja ezután az előadó Pestalozzi életének jelentősebb momentumait és párhuzamot von Sókratész és Pestalozzi között. Pestalozzi műveiből vett jellegzetes idézetekkel fejezi be formailag és tartalmilag egyaránt kiváló előadását Bota György, akit hallgatósága zajosnapsággal megtapsolt.

Bródy Sándor fia Párisban nyílt utcán hasbalötte magát

Párisból jelentik: Bródy Sándornak, az elhunyt kiváló írónak egyik Párisban élő fia, Bródy Illés, rajzolóművész, kedvesével a nyílt utcán szóváltásba keveredett. A szóváltást kölcsönös ütlegetés váltotta fel, mire a rendőrök is közbeléptek. Ekkor Bródy hirtelen revolvért rántott elő és hasbalötte magát. Súlyos sebével kórházba szállították.

Választott bíróság dönt a Heisler Ignác szállítócég ügyében

A közelmúltban élénken foglalkoztatták a sajtót azok az elszámolási differenciák, amelyek a nagyváradai Heisler Ignác részvénytársaság és Antal Andor, a cég volt igazgatója között támadtak.

A bonyodalmasság ügyének szerencsétlen pertraktálása után, mint ismeretes — elhatározták a felek, hogy a közölt felmerült ellentéteket választott bíróság útján fogják elintéztetni.

A választott bíróság néhány nappal ezelőtt össze is ült és tegnap már érdemben is hoz-

Hármas letartóztatás egy tiltott műtét miatt

A leggyakoribb bűntények közé tartozik mostanában Nagyváradon a magzatelhajtás. A rendőrség napokig tartó nyomozás után tegnap letartóztatott egy 17 éves leányt, Sz. Margitot, aki öthónapos magzatát egy bábaasszonnyal elvettette és a hullát elásatta a temető árokban.

Sz. Margit azzal védekezett, hogy

egy magas állású tisztviselő ejtette teherbe, aki elhagyta. Félt, hogy ha megszüli gyermekét, nagy nyomorba kerül.

Tanácsadói a szerencsétlen gyárilányt Schmiedt Lajosné szülésznőhöz utasították, aki végrehajtotta a tiltott műtétet.

A „sikertelt” beavatkozás után a világrahozott magzatot egy 67 éves javasasszony, Halász Julianna ásta el a temető árokban.

A rendőrség már befejezte a nyomozást, s Sz. Margitot, Schmiedt Lajosné és Halász Juliát letartóztatta. Még a mai nap folyamán mind a háromjukat átszállítják az ügyészségre.

Beöthy László visszautasította a magyar felsőház alelnökségét

— Budapesti tudósítónk távirata —

Beöthy László, az egykori bihari főispán, majd kereskedelmi miniszter, akit szoros nexusok fűztek mindig Nagyváradhoz és az impériumváltás után még sokáig Nagyszalonta mellett fekvő árpádi kastélyában élt, mint Budapestről jelentik, hajlott korára való tekintettel nem fogadta el a felsőház alelnöki méltóságát.

Egyhangulag jelölték volna Beöthy Lászlót kereskedelmi miniszteret ebbe a nagyon magas pozícióba, arra a helyre, amely Thaly Ferenc lemondása folytán megüresedett.

Beöthy László helyett most a protestáns egyház valamelyik legmagasabb világi funkcionáriusát szeretnék a felsőház alelnökévé megválasztani. Ugyanis a három elnökből kettő mindig katolikus s egy protestáns. De Beöthy alelnökségét a protestánsok is szíve-

sen látták volna, mert benne Beöthy Ödön leszármazottját tekintik, aki katolikus létére a 48-as diéták idején végsőkig exponálta magát a protestánsok mellett.

Vasárnap temetik el Grozavescut

A tragikus halált halt Grozavescu Traján holttestét tegnap a bécsi gör. keleti székesegyházba szállították, ahol becsentelte a bécsi gör. keleti egyház feje fényes segédlettel. A gyászszertartáson jelen volt az osztrák főváros román kolóniája teljes számban, a követség tagjai, a Bécsben élő román diákok álltak körül Grozavescu Traján koporsóját.

De ott voltak a szerencsétlen véget ért nagy énekes elbucsuztatásánál volt kollégái is, a bécsi színház és művészvilág minden kitűnőse és a társaság legismertebb tagjai.

Grozavescu édesanyja már megérkezett Bécsbe és megrendítő jelenet volt,

amikor az anya tudomására hozták kiméletes szavakkal, hogy fiát megölték.

Grozavescu beszentelt holttestét ma teszik ravatalra, kettős ércokorsóban. Valószínű, hogy a Simplonhoz kapcsolják külön engedéllyel a halottas vagon, amely ebben az esetben Temesváron keresztül fut Lugosig, a kis erdélyi városkáig, mely Grozavescu Trajánt az egész világnak adta.

A nagy énekművész lugosi temetésén képviselteti magát a kormány, míg az ország diáksága küldöttségileg fogja a román nemzet kegyeletét leírni.

Verekedés volt egy pesti bíróságon az Ivria Biztosító Ielszámolása körül

Budapestről jelentik: Hangos botrány játszódott le kedden a központi járásbíró egyik folyosóján, melynek egyik szereplője Bergl Sándor biztosítótársasági igazgató.

Bergl Sándor, aki Váradon is közsírmert, éveken át a Frankfurter Biztosító Társaság élén állott. Az elmúlt időkből nagy vagyont szerzett, több villája volt, autója és általában dús gazdagság embernek ismerték. Mint a Frankfurter Biztosító vezetője, két alvállalatot is létesített, az Ivria Biztosítót és a Dunántúli Biztosítót.

Az Ivria cionista biztosító vállalat volt, Váradon is volt igazgatója, de időközben megszűnt, s minthogy ez Pesten nem ment egész simán, Bergl végül is a Frankfurttól megválni kényszerült és a magyar-német érdekelt-ség, a közgazdasági életben eiterjedt hírek szerint 120.000 arany márkát fizetett neki végkielégítésül távozásakor

Berglnek távozása után a Frankfurter biztosítóval szemben differenciái támadtak, amelyeket perre is vitt. A differenciák ele dr Stern József ellen irányult, aki különben Berglnek sógora.

A perek folyamatban vannak és az egyik pert a budapesti járásbíró előtt tegnap tárgyalták. A tárgyalás nagyon izgalmas volt és a tárgyalás után Bergl és Stern a folyosón összeveszttek. Bergl ráütött Sternre. Ebből parázs verekezés támadt, amelynek a járásbíró folyosóján tartózkodó ügyvédek és más bírósági felek vetettek véget. Verekedés után a felek visszamentek a bíró szobájába, aki lecsendesítette őket.

Kérő: Annyi pénzt keresek, hogy két olyan nőt is kényelmesen el tudok tartani, mint maga. Leány: Nagyszerű! Legalább a mamám mindjárt hozzánk költözhét.

Hideg téli napon Berkovits urat az utcán megváltja Tropfi, aki szembe jön vele:

— Kedves Berkovits ur, legyen szíves, mondja meg, hány óra van? Berkovits kigombolja a bundáját, a kis kabátját, kiveszi az óráját és azt mondja:

— Három óra, de hogy van az, Tropfi ur, hogy ön olyan nagyszerű bundában jár és nincs órája, vagy talán megállt az órája?

Erre azt mondja Tropfi:

— Hogyne volna óráim, kedves Berkovits ur, de csak nem gondolja, hogy ebben a hidegben kigombolkozzam!

HYGIEA
orvosi
műszertár

Saját készítményű sérv- és haskörtök, művégtagok stb. Gummiharisnyák és betegápolási cikkek

Leitner Lajos
Nicolae Iorga 13. sz.

Újabb transport
érkezett az olcsó

gramofon-lemezekből
a Hegedüs Hirlapirodába
10 drb vételnél 80.— Lei

Kész vagyok, apukám
Barcelona
August
Peoria
Seminola
Picador

és ezenkívül minden táncujdon-
ságok a legjobb felvételekben
Zsidó imák és énekek, énekl
az amerikai Rojzman kántor

Nagy választékban vannak
a Hegedüs Hirlapirod. ban.

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastagabb betű 8 lei. A legkisebb apróhirdetés (10 szóig) 40 lei. Állástkeresőknek 50 % engedmény. »Cim a kiadóban« jelezésére külön 10 lei fizetendő. Címek után érdeklődők jegyezzék fel a hirdetés mellett álló kis számot és kérdezősködésnél hivatkozzanak arra

LEVELEZÉS

PARIS. Levél múlt héten egyáltalán nem jött. Ma kaptunk végre. Ebből látom az elveszett A. elutazott. Itthoniak jól és csokolunk. 819

ÖZIKÉMI! Egyetlenem! Végtelenül sajnálom, hogy kezbejött betegségem miatt nem találkozhatunk. Mihelyst lehetséges lesz, értesítsen. Addig is szeretettel gondol magára és számtalanszor csókolja V. 813

IGEN jellege Auguszt. 811

PAJTAS, miért nem válaszol Amálikának? 812

LEVELÉT későn kaptam, 40 jelgére kérem teljes címét, azonnal válaszolok. 813

A Lux manikűr-szalóban, (Szin-ház-utca 4.) manikűr, hajvágás, ahimosás, ondolás 20 lei.

ADÁS-VÉTEL

ROYAL írógép nagyon jó állapotban olcsón eladó. Cim Hegedüs hirlapiroda. 817

EGY kisebb cukrászdába vagy bodegába való berendezés jutányos áron eladó. Értekezni lehet: Vlahuta (Szent János) utca 66. 814

ALKALMAZÁS

PERFECT szakácsnőt keresek azonnalra, magános nőhöz. Cim: Károly herceg (Szilágyi Dezső) utca 6. a házmesternél.

JÓ bizonyítvánnyal, főzni tudó mindenek kisebb uricsaládhoz ajánlkozik. Avram Jancu (Kossuth) utca 7. házmester. 818

HAZMESTERT keresek olyat, aki vízvezeték szereléshez ért. Értekezni: Grosz, Avram Jancu (Kossuth) utca 4. 809

EGY ügyes szobafán állást keres. Rimanóczy-utca 9. házmester. 817

NÉMET, román kisasszonyt, gyermekekhez azonnal vagy elsejére keres. Klein, Ferdinand király (Rákóczi) ut 3. 820

INGATLAN

ELADÓ fél ház: Négy komplett modern háromszobás lakás, melyből egy azonnal átadható. Három souterrain lakás. Aurel Vlaicu (Vámház) utca 39. Bleyer. 720

LAKÁS

TÖBB csinos egy ágyas butorozot szoba, központban azonnalra fűtés, világítással együtt, havi 1500 leiért kiadó. Bővebbet „Metropol” szálloda portásánál. 438

ÜZLETHELYISÉG raktárral, májusra kiadó. Értekezni lehet Grosz Bélánál, Avram Jancu (Kossuth) utca 4. 810

KÜLÖNFÉLÉK

ELSORENDÜ angol és francia varrónő, ki Spitzer Bélánál évekig dolgozott, házakhoz ajánlkozik, vidékre is megy. Cim: Róth Anna, Caragiale (Nyária) utca 8. 780

PENZKÖLCSÖNT nyújt kezű biztosítékra és áru fedezetre bármely kis összegtől kezdve a Háztulajdonosok Bankja, Delavrancea (Ritoók Zsigmond) utca 2. 815

Halló!!

Akar havonta 20 könyvet?

Iratkozzék be akkor a Hegedüs Hirlapiroda kölcsönkönyvtárába, hol 5 nyelvű könyvtárból válogathat minden új könyvet elolvashat!

Kérjen ismertetést

Zenei életünk két kiváló reprezentánsát hallhatjuk
19-én, szombaton

Bartók Béla

zongoraművész és zeneszerzőt,

23-án, szerdán

Basilides Mária

Európa leghiresebb alt-énekesnőjét

Gyönyörű program — Olcsó helyárak

Jegyek 150 Leitől 40 Leig a Hegedüs Hirlapirodában

Hó- és sárcipők

javitását vállalom

Alexandrii (Teleki)-u. 23.

3164 **Rosenfeld**

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Sok pénzt meg akarit, ba
fűszer- és csemege-áru

Andru-cégnél

vásárolja be I. C. Bratianu
(Szaniszló)-utca 1. 2914

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Nagy
alkalmi butorvásár!

Háló- és ebédlőbutorok, szőnye-
gek, antik dolgok, hajlított bu-
torok, képek minden elfogadható
árban elárussítanak 3072

Hartstein Jenő
butor- és szőnyegüzlet

Cuza Voda (Szacsavay)-utca 17. szám

Oradea-i Izs. Szentegylet
Chewra-Kadischa

Hirdetmény

Az Oradea-i Chewra-Kadischa
Izs. Szentegylet közhírré teszi, hog
a szokásos évi tagtérítési f. l.
20-án kezdődik és folytatódik
héten keresztül vasárnaponként
d. u. 3-tól 5-ig az Orth. Izs. H.
község tanácstermében. Mánia
tírer, (Zárda)-utca 2.

Felkérjük mindazon t. hitte
véreket, akik egyetünk kebeléb
be épni óhajtanak, a vételük végé
a tent irt időben és helyen je
kezni szíveskedjenek, annál
inkább mivel erre többé egé
éven át alkalmuk nem nyílik.

Egyben felkérjük Szentegyle
tün. hveit, hogy ismerőseiket
hozzátartozóikat egyetünkhöz
csatlakozásra buzdítsák, hogy
által részeseivé váljanak a Gem
lath Cheszed nemes emberbar
munkának.

Minden nemesen gondolkod
híthü v. sidó tagja kell, hogy legye
a Szentegyletnek.

Oradea, 1927 febr. 14.

Hittestvéri üdvözléssel

Leitner Lázár
elnök.